

فصل هفتم

اندو دها

هدفهای رفتاری: پس از پایان این فصل از فرآگیر انتظار می‌رود بتواند:

- اندو را توضیح دهد.
- انواع اندو دها را دسته بندی و تشریح نماید.
- کاربرد اندو دها در قسمتهای مختلف ساختمان را توضیح دهد.
- نحوه اجرای اندو دکاری را مشخص کند.

۱-۷- اندو چیست؟

اندو، عبارت است از روکشی که بر روی دیوارهای داخلی و یا خارجی و همچنین زیر سقفها به وسیله ملات کشیده می‌شود. این روکش به دلایل زیر انجام می‌پذیرد:

- تسطیح سطح ناهموار دیوار و زیر سقف
 - محافظت از دیوار در برابر نفوذ رطوبت و سایر عواملی که موجب فرسودگی دیوار می‌شوند.
 - آماده کردن سطح برای نقاشی
 - جلوگیری از اسکان حشرات در دیوار و سقف
- قبل از شروع اندو دکاری، باید عملیات زیر انجام گرفته باشد:
- کلیه عملیات سفت کاری؛ شامل دیوار چینی، طاق زنی و عایق کاری
 - نصب چهار چوب در و پنجره
 - سیم کشی و لوله کشیهای داخل دیوار و سقف

۲-۷- مصالح اندو دکاری

با پخش کردن ملات بر روی دیوار یا زیر سقف آنها را اندو می‌کنند، مصالح مورد مصرف

اندود کاری عبارتست از :

– مصالح چسباننده

– مصالح پرکننده (مصالح سنگی یا استخوان‌بندی ملات)

– مواد افزودنی

– شبکه فلزی، (تور سیمی یا مصالح مناسب دیگر) این مصالح جزیی از زیرسازی اندود محسوب می‌شوند که در شرایط خاص استفاده خواهد شد.

اکثراً از آب آشامیدنی به عنوان حلال مصالح چسباننده استفاده می‌شود مگر در مواقعي که ماده شیمیایی دیگری به عنوان حلال مصرف شود، مخلوط مصالح چسباننده و پرکننده، پس از خشک شدن تشکیل یک جسم سخت را خواهد داد، که به صورت روکشی از سطح زیرین خود محافظت می‌نمایند. انتخاب نوع هر یک از مصالح فوق بستگی به محل استفاده و کاربرد اندود دارد.

۱-۲-۱ مصالح چسباننده: مصالح چسباننده عمدتایی که در ساختن ملاتها به کار می‌روند در ذیل تشریح شده‌اند. به خاطر داشته باشید که در یک ملات ممکن است از یک یا چند ماده چسباننده استفاده شود.

– خاک رس: خاک رس از ارزانترین و فراوانترین مواد چسباننده ساختمانی بوده و به صورت فیزیکی خشک و سفت می‌شود. خاک رسهایی که معمولاً در ساختمان به کار می‌روند، قرمز و زرد رنگ هستند. خاک رس آب زیادی به خود کشیده و بنابراین، افزایش حجم پیدا می‌کند. به همین دلیل پس از خشک شدن ترک بر می‌دارد. لذا هیچگاه آن را به تنهايی به کار نمی‌برند. خاک رس در ساختن شفته و ملاتهای گل آهک، گچ و خاک و کاهگل مصرف می‌شود. خاک رس به همراه آهک شفته موجب می‌شود که مقاومت ملات در برابر رطوبت افزایش یافته و به علت فعل و افعال شیمیایی (تولید سیلیکات کلسیم) در هنگام خودگیری نیازی به هوا ندارد. مصرف خاک در ملات گچ و خاک برای ارزان شدن و کندگیر کردن آن است. کاه نیز به منظور جلوگیری از ترک برداشتن گل پس از خشک شدن به آن اضافه می‌شود. ملات کاهگل پس از مکیدن آب متورم شده و مانع از نفوذ آب به لایه‌های زیرین می‌شود. بنابراین، از آن به عنوان پوشش بامها در برخی روستاهای و گاه شهرها استفاده می‌کنند. به علت اینکه گیاهان می‌توانند بر روی کاهگل رشد نمایند، به مقداری که نباید بیش از یک درصد باشد، به آن نمک اضافه می‌کنند. به علت اقتصادی بودن ملات گچ و خاک و همچنین میزان چسبندگی متناسب آن، از این ملات برای اندود زیر سقف و دیوارهای داخلی استفاده می‌شود (چون این ملات در برابر آب حساس است، نمی‌توان در انودنمای بیرونی ساختمان و محیطهای

مرطوب از آن استفاده کرد).

— آهک: آهک یکی از مصالح ساختمانی است که از پختن سنگ آهک (CaCO_3) در حرارت حدود 90° درجه سانتیگراد، به صورت CaO به دست می‌آید. این ماده که آهک زنده نامیده می‌شود، میل ترکیبی زیادی با آب دارد و پس از ترکیب با آن از دیاد حجم داده و به صورت Ca(OH)_2 در می‌آید، که به نام آهک شکفته خوانده می‌شود. از ماده اخیر در کارهای ساختمانی به صورت ملات و انود استفاده می‌شود. آهک شکفته به دست آمده را آسیاب کرده و با سرند کردن آن را دانه‌بندی کرده و سپس به مصرف می‌رسانند. به خاطر مقاومت آهک در برابر رطوبت از آن برای آهک بری سقف حمامها استفاده می‌کردند. آهک شکفته چنانچه در مجاورت هوا قرار گیرد، با دی‌اکسید کربن موجود در هوا ترکیب شده و دوباره سنگ آهک یا کربنات کلسیم به وجود می‌آید.

آهک شکفته در ساختن شفته و ملات‌های ماسه آهک، گل آهک، باتارد (ماسه، آهک، سیمان) گچ و آهک، در کارهای بنایی و انودها مصرف می‌شود.

افزودن آهک به ملات‌های سیمانی، باعث افزایش خاصیت خمیری و قابلیت کاربرد و انعطاف‌پذیری بهتر ملات و چسبندگی بیشتر ملات به مصالح بنایی می‌شود. با اضافه کردن آهک شکفته به ملات گچ مقاومت آن در برابر رطوبت افزایش می‌یابد. لکن وجود آهک موجب کندگیری سیمان و گچ می‌شود و شرایط مساعدی را برای پوسیدن فلزات مجاور با انود فراهم می‌آورد.

— گچ: گچ از مواد چسباننده ساختمانی است که از پختن سنگ گچ در گرمای 18° درجه سانتیگراد به دست می‌آید. این گرد سفید به سرعت با آب متبلور و سخت می‌شود. گچ ساختمانی سفید رنگ است.

گچ ساختمانی به عنوان ملات و انود به کار می‌رود و از آن ملات‌های گچ، گچ و خاک، گچ و ماسه و صفحات پیش‌ساخته گچی ساخته می‌شود.

چون سرعت خودگیری گچ بسیار زیاد است، به وسیله ورز دادن بیش از حد و افزایش میزان آب، آن را کندگیر می‌نمایند. به این نوع ملات، گچ کشته می‌گویند و برای انود نهایی در سفیدکاری دیوارها به کار می‌رود. اصطلاحاً عملیاتی که در آن به وسیله ملات گچی دیوار را انود و پرداخت می‌کنند، سفیدکاری نامیده می‌شود. ملات‌های گچ در برابر هوا سخت می‌شوند و در برابر رطوبت مقاومتی ندارند مگر گچهای مخصوصی که به همین منظور در کارخانه تهیه شده باشند.

— سیمان: از اختلاط سنگ آهک و خاک رس و پختن آنها، سیمان به دست می‌آید. از این محصول برای ساختن بتن و ملات‌های ماسه سیمان و باتارد (ماسه، آهک، سیمان) تهیه می‌کنند.

محصولات سیمانی برای سخت شدن نیازی به وجود هوا ندارند و در برابر آب و رطوبت مقاوم هستند. بنابراین، در مکانهایی که رطوبت محیط پیش از حد است از ملاتهای سیمانی برای اندواد دیوارها استفاده می‌شود.

۲-۷-۱- مصالح پرکننده: مصالح پرکننده متداول در ملاتها عبارتند از:

- مصالح سنگی طبیعی، شامل سنگدانه‌های آبرفتی گردگوشیدار یا شکسته با دانه‌بندی تا ۵ میلیمتر.
- سنگدانه‌های سبک طبیعی یا مصنوعی شامل پوکه‌های طبیعی و مصنوعی.
- خاک سنگ، نرمه سنگ سفید و رنگی و خاکستر که بیشتر در ملاتهای رویه و بندکشی‌ها به مصرف می‌رسند.

- سایر مواد شامل کاه که در کاهگل به مصرف می‌رسد و لوانی که در تهیه ساروج به کار می‌رود.

۲-۷-۲- مواد افزودنی: این مواد به منظور تقویت و افزایش بعضی خواص ملاتها به آنها اضافه می‌شوند. مواد افزودنی شامل مواد رنگی یا موادی که موجب جلوگیری از یخ زدن ملات و یا جلوگیری از حمله سولفاتها و مانند اینها هستند. بعضی از آنها موجب «ضد آب» شدن ملات می‌شوند یا کار کردن با آنها را آسانتر می‌نمایند.

۲-۷-۳- شبکه فلزی و تور سیمی: اینگونه مصالح به منظور استحکام بخشیدن و اطمینان از چسبندگی و یکپارچگی اندواد به عنوان زیرسازی به کار می‌روند. در محلهایی که چسبندگی ملات بر روی مصالح زیرین میسر نیست و یا تعدد نوع مصالح در زیرکار اندواد وجود دارد، به منظور ایجاد چسبندگی و جلوگیری از ترک خوردن اندواد از شبکه‌های فلزی و تور سیمی استفاده می‌شود.

۳-۷- ملاتهای مورد مصرف در اندواد

برحسب محل استفاده اندواد، ملاتها و شیوه‌های مختلفی برای اندوادکاری به اجرا گذاشته می‌شود. بنابراین، ملاتهایی که برای اندوادکاری به کار برده می‌شوند، باید متناسب با آب و هوا و مقتضیات محل انتخاب گرددند.

۳-۷-۱- ملات کاهگل: ملات کاهگل از اختلاط $40\text{--}45$ کیلو کاه زرد مرغوب در $1/8$ متر مکعب خاک رس و افزودن تدریجی حدود $40\text{--}45$ لیتر آب و ورز دادن مخلوط حاصل می‌شود. این مخلوط باید ۱ تا ۲ روز بماند و دوباره ورز داده شود به طوری که کوچکترین ذره خاک، نشکفته در آن باقی نماند. مورد مصرف کاهگل روی دیوارهای ساخته شده از مصالح بنایی به عنوان زیرسازی و همچنین روکش بام است.

۷-۳-۲ ملات گچ و خاک: ملات گچ و خاک از اختلاط گچ و خاک رس به نسبت مساوی تهیه می‌شود. این ملات برای انود روی سطوح داخلی بناء عم از آجری، بلوک سیمانی یا سنگی، و بتن آرمه به کار می‌رود. این ملات باید بلا فاصله پس از تهیه مصرف شود. از به کار بردن ملات مانده و گرفته شده باید خودداری شود. به علت چسبندگی خوب این ملات از آن برای انود زیر سقف نیز استفاده می‌شود.

۷-۳-۳ ملات گچ: این ملات از پاشیدن گچ در آب بدست می‌آید. ملات گچ پس از ده دقیقه شروع به خودگیری می‌کند و پس از ۲۵ دقیقه خودگیری آن خاتمه می‌پذیرد، بدین لحظه باید دوغاب گچ قبل از ده دقیقه و ملات آن پیش از ۲۵ دقیقه به مصرف برسد.
برای ساختن این ملات، از گچ الک شده نرم استفاده می‌شود و برای سفیدکاری روی کاهگل، گچ و خاک، و بتن به کار می‌رود. به علت چسبندگی زیاد و سرعت خودگیری این ملات، از آن برای انود رویه زیر سقف نیز استفاده می‌شود.

به علت سرعت خودگیری این ملات، پس از انودکاری با آن سطح همواری به دست نمی‌آید. بنابراین، پس از اتمام این مرحله یک لایه نازک از ملات گچ کشته را که دارای سرعت خودگیری کمتری است بر روی سطح دیوار یا زیر سقف انود می‌نمایند. انود گچ که سفید و یکنواخت و فاقد خلل و فرج می‌باشد، آماده نقاشی است.

۷-۳-۴ ملات ماسه آهک: ملات ماسه آهک باید از مخلوط پودر آهک شکفته، ماسه نرم و مقدار کافی آب تهیه شود. از این ملات می‌توان برای سطوحی که در جوار رطوبت هستند استفاده کرد.

۷-۳-۵ ملات ماسه آهک سیمان (باتارد): ملات باتارد از اختلاط ماسه و آهک شکفته و سیمان تهیه می‌شود. این ملات برای پوشش سطوح داخلی فضاهای نمناک و مرتبط مناسب است. در نمای خارجی ساختمان نیز از این ملات به عنوان انود استفاده می‌شود. ملات باتارد تا یک ساعت پس از تهیه قابل مصرف است. کاربرد آن نسبت به ملات ماسه سیمان راحت‌تر و حالت خمیری آن بیشتر است، درنتیجه در قشرهای نازک بهتر پرداخت می‌شود.

۷-۳-۶ ملات ماسه سیمان: نسبت اختلاط یک حجم سیمان و سه حجم ماسه حالت خمیری مناسبی ایجاد می‌کند و نسبتها یک حجم سیمان و ۴ تا ۶ حجم ماسه کار با ملات را دشوار می‌کند. ملات ماسه سیمان برای پوشش سطوح مرتبط به کار می‌رود. برای قشر رویه مخلوط وزنی یک قسمت سیمان و دو قسمت ماسه و مقدار کمی خاک سنگ به کار می‌رود.

۷-۴-۱- اجرای انودکاری

تاکنون در مورد مصالح و ابزار انودکاری دانش لازم را به منظور شناخت نکات مهم انودکاری و انتخاب مناسب نوع آن به دست آورده‌ایم. در ادامه نکات عمدۀ انودکاری و همچنین انواع انود را یج ذکر خواهد شد.

۷-۴-۲- نکات عمدۀ انودکاری: سطح انود شده باید فاقد موج، ناهمواری، ترک، لک و جدادشده‌گی باشد. در مورد رویه‌های صیقلی که نور را منعکس کرده و ناهمواری را باشد پیشتری آشکار می‌سازند، اجرا باید با دقت پیشتری توأم باشد. برای اجرای یک انود خوب باید به نکات زیر توجه کرد:

— سطح زیر انودکاری:

الف- باید از گردوخاک و ملات‌های اضافی کاملاً تمیز شود.

ب- چنانچه سطح زیر انودکاری از مصالح متنوعی باشد (مانند دیوار آجری و ستون فلزی که به علت ضریب انقباض و انسباط متفاوت در محل فصل مشترک آنها ایجاد ترک می‌شود). باید از تور سیمی استفاده شود.

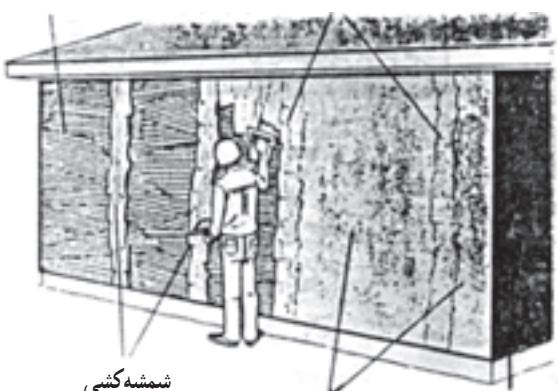
ج- هنگام انودکاری باید سطح زیر کاملاً با آب یا دوغاب مرطوب شده و بلا فاصله روی آن انود شود. این عمل مانع از جذب بیش از حد آب ملات توسط مصالح بتایی می‌شود. چنانچه آب ملات به هر دلیلی از بین برود، موجب سوختن ملات و عدم چسبندگی آن می‌شود.

د- چنانچه زیر انود دیوار یا سقف عایقکاری شده باشد، باید قبلًا یک لایه تور سیمی زیر انود (روی سطح عایقکاری شده) به منظور ایجاد چسبندگی نصب شود (شکل ۷-۱).

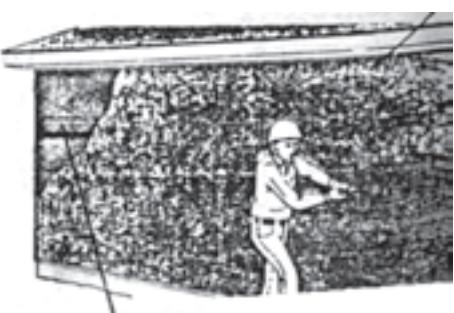
خراساندن زیرسازی به منظور ایجاد چسبندگی با رویه انود

سطح خراسیده شده

خراساندن زیرسازی به منظور ایجاد چسبندگی با رویه انود

تور سیمی در سطوحی که امکان چسبندگی انود به سطح زیر نیست

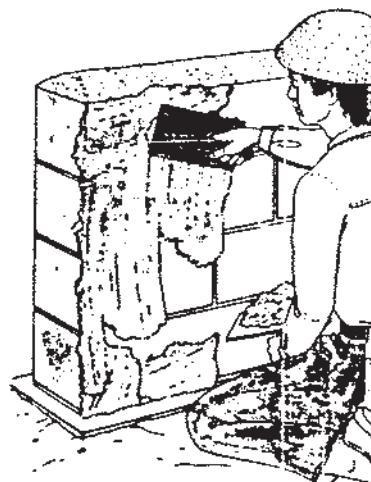
شکل ۷-۱- در این شکل زیرسازی و رو سازی و همچنین استفاده از توری سیمی

در سطوح بزرگ دیده می‌شود.

هـ- در صورتی که قشر زیرین فاقد تصویر لازم به منظور چسبندگی اندود رویی به آن باشد، باید آن را به وسیله خراش دادن زیر کرد تا جداسدگی ناشی از عدم چسبندگی به وجود نیاید (شکل ۷-۲).

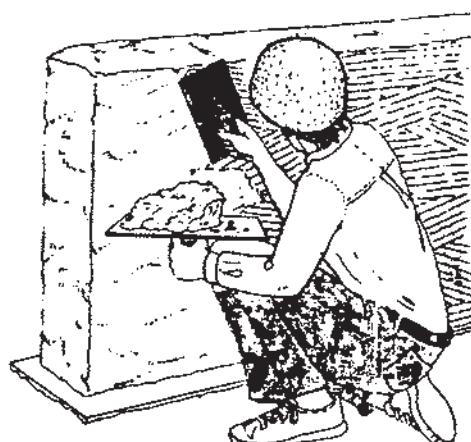
پخش دوغاب

اندود تخته ماله‌ای

خراسیدن سطح

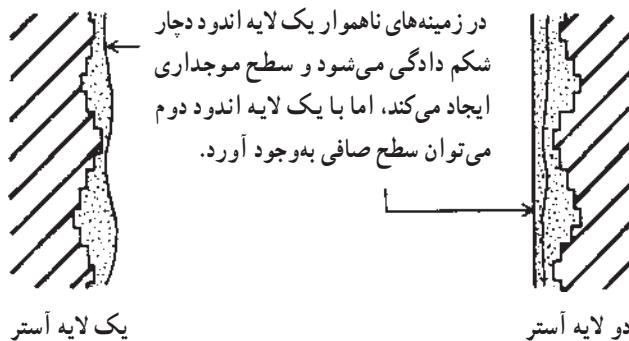

اندود روکار

شکل ۷-۲- این چهار شکل چگونگی اندودکاری در یک دیوار را نمایش می‌دهند. خیس کردن زیرکار، قسر اولیه، زیر کردن آن و روکار اندود.

— اندودکاری:

الف— چنانچه ضخامت اندودکاری بیش از ۳ سانتیمتر باشد، باید در چند دست اجرا شود. سطح روی اندودهای ضخیم زودتر خشک شده و لایه‌های زیرین دیرتر خشک می‌شوند و این مسأله موجب ایجاد ترک در سطح اندود می‌گردد. لذا اندودکاری باید حداقل دارای دو قشر آستر و رویه باشد (شکل ۷-۳).

شکل ۷-۳— اندودکاری در دو لایه، علاوه بر این که کار یک نواخت و صاف می‌شود از ترک خوردن سطح ملات جلوگیری می‌شود. در این شکل مزیت دو لایه اندود شامل آستر و رویه نشان داده شده است.

ب— قشر زیرین قبل از شروع قشر بعدی باید کاملاً آپیاشی شود.

ج— از اجرای اندود بر روی آستری که هنوز کاملاً خشک نشده باید خودداری شود این امر موجب بروز لکه‌های نم و عرق در سطح اندود می‌گردد.

د— اندود باید کاملاً به سطح زیرین بچسبد. محلهای ترک خورده و قسمتهایی از اندودکاری که فضای خالی پشت آنها با ضربه زدن مشخص شود، باید ترمیم شود.

ه— سطح رویه باید کاملاً صاف و بدون موج باشد، بهطوری که ناهمواری آن هنگام اندازه‌گیری با شمشه ۳ متری از ۲ میلیمتر بیشتر نباشد.

— نگهداری از اندود:

الف— از بین زدن اندود قبل از آنکه کاملاً گرفته باشد و نیز از خشک شدن سریع آن باید جلوگیری کرد. لذا از خشک کردن اندود در فضای آزاد (در برابر وزش باد یا تابش خورشید) یا حرارت مصنوعی خودداری شود. برای سطوح داخلی باید پنجره‌ها بسته باشند و برای سطوح خارجی باید از آپیاشی مداوم یا پوشش برای حفظ رطوبت استفاده شود. (در مورد اندودهای سیمانی، آپیاشی باید بلافضلله بعد از گرفتن ملات شروع شود و اندود سیمانی یک هفتۀ مرطوب نگهداری شود.)

ب- سطح انود شده باید در تمام مدت ساختمان در برابر صدمات احتمالی محافظت شود.

۷-۵_ انواع انودها

انواع انودهای رایج در ساختمان را به دو دسته اصلی زیر تقسیم می‌کنند:

- انودهای خارجی

- انودهای داخلی

۱-۵-۷_ انودهای خارجی: به علت آنکه انود خارجی ساختمان موجب جلوگیری از نفوذ رطوبت، حشرات و سایر عوامل فرسایش دهنده به داخل دیوار می‌گردد، لذا مقاومت آن در برابر رطوبت، سرما، اسیدهای موجود در هوا و سایر عوامل جوی مورد نظر است و محدودیت استفاده از مصالح گوناگون به وجود می‌آید. همچنین انود خارجی ساختمان که در حقیقت شکل نمای ساختمان را تکمیل می‌نماید، باید دارای جذابیت مورد نظر نیز باشد. انواع انودنماهی سیمانی در ساختمان در زیر معرفی شده‌اند:

- انود سیمانی تخته ماله‌ای: این انود در دو قشر و به ترتیب زیر انجام می‌شود:

الف- قشر آستر که با ملات ماسه سیمان ۱:۵ به ضخامت متوسط ۲۰ میلیمتر روی نمای آجری یا بلوك سیمانی که به صورت گری (با آجر فشاری و بدون بندکشی) اجرا شده است انجام می‌شود.

ابتدا باید سطح نما را تمیز و مرطوب کرده، و به منظور ایجاد چسبندگی قشر آستر به نمای ساختمان، بند آجرها یا بلوك سیمانی یا سنگی را خالی کنند، سپس قشر آستر را بعد از شمشه‌گیری روی نمای ساختمان اجرا کنند. روی قشر آستر به منظور ایجاد اصطکاک بیشتر برای چسبندگی قشر رویه، خراشهایی به وجود می‌آورند.

ب- قشر تخته ماله، که با ضخامت متوسط ۵ میلیمتر با ملات ماسه سیمان و پودر سنگ و خاک سنگ با آب کم، به وسیله تخته ماله روی قشر اول اجرا می‌نمایند. سطح ساخته شده اخیر باید کاملاً صاف و مستوی باشد.

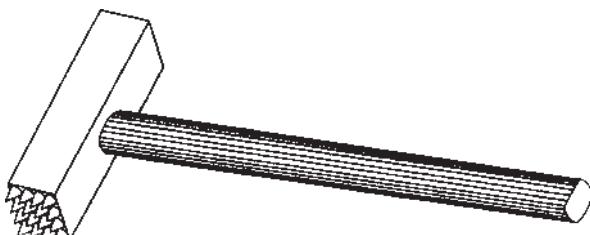
در صورت لزوم ممکن است با رنگهای مخصوص سیمانی بر روی قشر دوم نقاشی انجام شود.

- انود سیمانی تگرگی یا ماهوتی: این انود بر روی انود تخته ماله‌ای به اجرا در می‌آید به طوری که پس از اجرای قشر دوم، قشر نهایی به منظور ایجاد نمای اصلی ساختمان روی آن اجرا می‌شود. قشر سوم به ضخامت متوسط ۲ میلیمتر است که با ملات سیمان + پودر سنگ + خاک سنگ

با آب مناسب به صورت تگرگی یا ماهوتی انجام خواهد شد.

برای اجرای این قشر، دوغابی را که به ترتیب فوق تهیه شده است، به وسیله جارو یا دستگاه دوغاب پاش که برای این کار ساخته شده است، روی نمای ساختمان می‌پاشند، بسته به درشتی و ریزی دانه‌های ماسه مصرفی؛ نمایی با ناهمواری کم (ماهوتی) یا ناهمواری زیاد (تگرگی) به وجود می‌آید.
— انود سیمانی چکشی: این انود در دو قشر اجرا می‌شود؛ قشر اول یا آستر مانند قشر آستر انود تخته ماله‌ای و قشر نهایی آن با ملات موزاییک به ضخامت متوسط ۱۵ میلیمتر اجرا می‌شود.

برای اجرای قشر اخیر که نماسازی اصلی ساختمان را تشکیل می‌دهد، ملات را به کمک مalle بلند روی قشر اول مالیده و سپس بندهایی را که تا عمق قشر زیرین ادامه دارد، به ابعاد و اندازه‌های مورد نظر روی آن ایجاد می‌کنند. این بندها معمولاً به وسیلهٔ شیشه برشوند. سپس، سطح صاف انود خشک شده را به کمک تیشه‌های مخصوص تیشه‌داری می‌کنند (شکل ۷-۴). سیمانی که برای این گونه نماسازی به کار برد می‌شود، معمولاً سفید یا رنگی است.

شکل ۷-۴- چکش مخصوص ساخت انود چکشی

— انود سیمانی آسباب، موزاییک یا شسته: این نوع انودها عیناً مانند انود سیمانی چکشی اجرا می‌شوند، ولی به منظور پرداخت آن به ترتیب زیر عمل می‌نمایند:
الف— انود سیمانی آسباب: که قبل از خشک شدن لایه نهایی، آن را به وسیله آب خیس کرده و به وسیلهٔ برس سطح آن را می‌سایند. به این وسیله، لایه سیمانی رویه، حل شده و مصالح سنگی نمایان می‌شوند.

ب— انود سیمانی موزاییک: که پس از خشک شدن لایه نهایی، آن را با وسایل مخصوص ساییدن موزاییک آقدر می‌سایند تا صیقلی و به صورت موزاییک درآید.

ج— انود سیمانی شسته: سطح انود نهایی را چنانچه قبل از خودگیری به وسیله آب و اسید بسایند، انود سیمانی شسته ایجاد خواهد شد. نمای آن به دلیل گود افتادگی سیمان به صورت زبر

بوده، دانه‌بندی سنگی آن برجسته است.

- گاهی روی نمازی تخته ماله را از انواع جدید مصالح آماده نمازی که ریشه پلاستیکی دارند (مانند کنیتکس که یک نام انحصاری است) به وسیله ماله‌های مخصوص اندود می‌نمایند.

- اندود گچ مرمری که در مقابل رطوبت مقاوم بوده، به عنوان اندود خارجی استفاده می‌شود.

۲-۵-۷ - اندودهای داخلی: معمولاً بر روی اندودهای داخلی نقاشی می‌کنند. بنابراین، سطح داخلی دیوارها باید صاف، بدون موج و ترک باشد. چرا که وجود ناهمواری و ترک پس از نقاشی، نمای بسیار زشتی به داخل ساختمان می‌دهد. مرسومترین راه اندود کردن دیوارهای داخلی در نقاط خشک، سفیدکاری به کمک ملات گچی است. ذیلاً روش اندود دیوارهای داخلی به کمک اندودهای گچی ذکر می‌گردد:

لایه‌آستر که با ملات گچ و خاک و به ضخامت تقریبی ۲ سانتیمتر روی نمای آجری یا بلوك سیمانی که به صورت گری اجرا شده است، انجام می‌شود.

ابتدا باید سطح نما را تمیز و مرتضی کرده، و به منظور ایجاد چسبندگی قشر آستر به جدار دیوار، بند آجرها یا بلوك سیمانی را خالی کنند، سپس جهت سفیدکاری داخل به ترتیب زیر عمل می‌نمایند:

الف - اول باید اطاق را که در موقع بنا، گونیابندی شده است، دوباره گونیا کرد. یعنی چهارگوشه اتاق را به ارتفاع تقریبی حداقل یک متر به بالا کرم‌بندی می‌نمایند و دو طول را با هم و دو عرض را با یکدیگر مقایسه می‌کنند و برای تکمیل کار دو قطر اتاق را اندازه می‌گیرند، اگر اندازه‌ها مساوی نبود اتاق متوازی‌الاضلاع است یا ذوزنقه. به هر صورت باید عیب برطرف شود.

ب - در صورت صحت ابعاد اتاق، کرم‌های اولیه را به کمک شاقول تا سقف اتاق امتداد می‌دهند.

ج - با قرار دادن شمشه بر روی دو کرم قائم و بر کردن زیر آن به وسیله ملات، کرم‌های افقی به وجود می‌آوریم.

د - سپس ریسمانی روی کرم‌های گوشه‌ای بسته و بین کرم‌ها را با چند کرم جدید تقسیم‌بندی کرده و کرم‌ها را تا زیر سقف امتداد می‌دهند.

ه - سپس روی کرم‌ها را به وسیله شمشه و ملات گچ و خاک بر می‌کنند به صورتی که اگر شمشه را روی دو کرم بگذارند، ملات و کرم‌ها همسطح باشند.

ملات کرم‌بندی از نوع گچ و خاک است و برای اندود کردن مایبن آنها می‌توان از کاهگل نیز

استفاده کرد.

و- پس از آن که انود زیرسازی آماده شد، بر روی آن ملات گچ را انود می‌کنند. این ملات را که بسیار زودگیر است، به ضخامت ۵ تا ۱۰ میلیمتر روی کار می‌کشند و با ماله آن را تستیح می‌کنند.

ز- برای رفع پستی و بلندی انود گچ، از پایین به بالا شمشه را بر روی آن حرکت می‌دهند.

ح- پس از آن که زیر کار صاف و صیقلی شد، گچ کشته را به ضخامت یک تا حداقل دو میلیمتر روی کار کشیده و با ماله مخصوص آن را صاف می‌کنند. هر چه ماله روی کشته بیشتر کشیده شود، روکار بهتر و صافتر به دست خواهد آمد.

این لایه علاوه بر پر کردن منافذ، پستی و بلندیهای کوچک را پرداخت و هموار می‌نماید. باید به یاد داشت که اگر ضخامت کشته افزایش یابد، موجب ترک خوردنگی سطح انود می‌شود.

پرسش‌های فصل هفتم

- ۱- اندود را تعریف کنید.
- ۲- مصالح اندودکاری را مشخص کنید.
- ۳- مصالح چسباننده در ملات را تعریف کنید.
- ۴- مواد پرکننده در ملات را بیان کنید.
- ۵- مواد افزودنی در ملات را مشخص کنید.
- ۶- هر یک از ملات‌های مورد مصرف در اندود را تعریف کنید.
- ۷- انواع اندودهای سیمانی را بیان کنید.
- ۸- روش سفیدکاری داخل بنا را بیان کنید.
- ۹- نکاتی را که در هنگام اندودکاری باید مد نظر داشت، مشخص کنید.